

Informatie over het verzoek, de verlenging of de voorwaarden voor het recht van internationale ngo's om klachten in te dienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten, is te vinden op de website van het Europees Sociaal Handvest en op de website van de Conferentie van internationale niet-gouvernementele organisaties van de Raad van Europa.

De klacht moet schriftelijk worden ingediend; De klacht moet worden gericht aan de uitvoerend secretaris van het Europees Comité voor Sociale Rechten die handelt namens de secretaris- generaal van de Raad van Europa. De klacht moet naar het volgende adres worden gestuurd :

Afdeling Europees Sociaal Handvest, Directoraat- generaal Mensenrechten en Rechtsstaat, Raad van Europa, Agoragebouw , 1 quai Jacoutot, F-67075 Strasbourg Cedex, Frankrijk; E-mailadres: social.charter@coe.int;

How can (I)NGOs engage with the European Committee of Social Rights under the monitoring procedures of the European Social Charter

European
Social
Charter

Charte
sociale
européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

How can (I)NGOs engage with the European Committee of Social Rights under the monitoring procedures of the European Social Charter

Dr Claire Lougarre,

Lecturer at University of Southampton
Southampton Law School, United Kingdom

French edition:

Comment les O(I)NG peuvent-elles s'engager avec le Comité européen des Droits sociaux dans le cadre de la procédure de suivi de la Charte sociale européenne

The opinions expressed in this work are the responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the official policy of the Council of Europe.

All requests concerning the reproduction or translation of all or part of this document should be addressed to the Directorate of Communication (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int). All other correspondence concerning this document should be addressed to the Department of the European Social Charter, DGI, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex or social.charter@coe.int.

Cover and layout:

Documents and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

Photo: Shutterstock

This publication has not been copy-edited by the SPDP Editorial Unit to correct typographical and grammatical errors.

© Council of Europe, September 2019
Printed at the Council of Europe

Contact us:

Department of the European Social Charter
Directorate General Human Rights and Rule of Law

Council of Europe
1 quai Jacoutot, F-67075
Strasbourg Cedex

E-mail: social.charter@coe.int

Contents

INTRODUCTION	5
What is the European Social Charter?	5
Two treaties	5
A tailored system	6
A tailored system	6
How is the implementation of the European Social Charter supervised?	6
An overview of rights under the Charter	7
THE COLLECTIVE COMPLAINTS PROCEDURE	9
What is the collective complaints procedure?	9
Which organisations can lodge complaints before the European Committee of Social Rights?	10
How can (I)NGOs bring a complaint to the European Committee of Social Rights?	10
How does the collective complaints procedure work?	11
How can organisations provide input with regard to collective complaints proceedings brought by others?	13
Where can information on previous collective complaints be found?	13
THE REPORTING PROCEDURE	15
What is the reporting procedure?	15
How can (I)NGOs submit additional information?	15
How does the reporting procedure work?	16
Where to find documentation relevant to past reporting?	18

Introduction

What is the European Social Charter?

■ The European Social Charter is an international treaty protecting social and economic rights, such as trade unions rights, the right to work, social security, health or housing.

■ Most Member States of the Council of Europe (43 out of 47 Member States) have expressed their formal consent to give effect to the Charter by 'ratifying' this treaty. Through the act of 'ratification', States become 'parties' to the Charter and thereby have a legal obligation to implement the rights enshrined in this treaty.

Two treaties

■ Two versions of the European Social Charter currently co-exist: [the initial version adopted in 1961](#) and [the revised version adopted in 1996](#). This latter version incorporates more rights and updates several of the rights already contained in the initial version. The Revised Charter is meant to progressively replace the 1961 Charter. States may be parties to either of these versions but not both. Most States (34 out of 43) have now ratified the revised version of the European Social Charter. When a State ratifies the Revised Charter it is, bound by the provisions that correspond to those that it had accepted under the 1961 Charter.

■ Therefore, when considering whether to engage with the European Committee of Social Rights, (I)NGOs should verify which version of the European Social Charter has been 'ratified' by the State Party in question (signature alone is insufficient). This information can be found on the website of the [European Social Charter](#). (I)NGOs will also need to check which provision(s) of the Charter the State Party has accepted (see below).

A tailored system

■ The Charter is based on an ‘à la carte’ ratification system. This enables States to choose the provisions they are willing to accept as binding legal obligations. They must commit to accepting a minimum of 10 articles or 45 numbered paragraphs under the 1961 Charter, and a minimum of 16 articles or 63 numbered paragraphs under the Revised Charter.

■ As a result, when considering whether to engage with the collective complaints procedure or the reporting procedure (I)NGOs should verify which provisions of the European Social Charter legally bind the State that is of interest to them. They can do this by checking which provisions have been accepted by the State in question. The table of accepted provisions by State can be consulted on the Charter’s [website](#).

How is the implementation of the European Social Charter supervised?

■ The implementation of the European Social Charter by States Parties is supervised by the European Committee of Social Rights. The European Committee of Social Rights is a body of 15 independent experts elected by the Council of Europe’s Committee of Ministers.

■ The European Committee of Social Rights monitors States Parties’ implementation of the European Social Charter through two procedures:

- ▶ (1) the collective complaints procedure; and
- ▶ (2) the reporting procedure.

■ (I)NGOs can contribute to both of these procedures, as explained below.

■ More information on the European Committee of Social Rights and how its different procedures work can be found in its [Rules](#) and on the relevant page of the [European Social Charter](#)’s website.

An overview of rights under the Charter

■ A Digest presenting how the European Committee of Social Rights interprets the different articles of the European Social Charter through its two monitoring procedures can be found on the website of the [European Social Charter](#). The [Appendix](#) to the Digest contains relevant abstracts, decisions and conclusions of the European Committee of Social Rights. The Digest provides important information on the content of the rights under the Charter and what is expected of States that have agreed to be bound by them.

The collective complaints procedure

What is the collective complaints procedure?

■ The collective complaints procedure was introduced by the [Additional Protocol providing for a system of collective complaints](#) adopted in 1995.

■ The collective complaints procedure aims to improve the enforcement of the social rights guaranteed by the Charter, and to strengthen the participation of social partners and civil society. It does so by allowing certain organisations to bring complaints against States Parties to the European Social Charter about alleged failures to give effect to the Charter adequately.

■ States Parties to the European Social Charter are not obliged to accept the collective complaints procedure, though they are strongly encouraged to do so. At the moment only 15 States have agreed to be bound by the procedure and hence can be subject to a complaint.

■ Collective complaints can **only** be brought against States that have either ratified the [Additional Protocol providing for a system of collective complaints](#) (signature alone is insufficient) or have made a declaration in terms of [Article D§2](#) of the Revised Charter (Bulgaria and Slovenia had made this declaration so far). Information on such declarations can be found in the notes to the Chart of signatures and ratifications of the [Additional Protocol providing for a system of collective complaints](#).

Which organisations can lodge complaints before the European Committee of Social Rights?

■ According to Article 1 of the Additional Protocol, only certain specific organisations are allowed to bring a complaint to the European Committee of Social Rights. They can do so if they believe that a State Party to the European Social Charter (and to the Additional Protocol) has failed to implement the Charter correctly. These organisations include:

- ▶ Certain international organisations of employers and trade unions including the [European Trade Union Confederation \(ETUC\)](#), for employees, as well as [Business Europe](#) and [International Organisation of Employers \(OIE\)](#), for employers.
- ▶ Certain international non-governmental organisations which have participative status with the Council of Europe. Such organisations are on the [List of International Non-Governmental Organisations \(INGOs\) entitled to submit collective complaints](#). Information on the request, renewal or conditions of entitlement of International NGOs to bring complaints to the European Committee of Social Rights, can be found on the website of the [European Social Charter](#) and on the website of the [Conference of International Non-Governmental Organisations](#) of the Council of Europe.
- ▶ National organisations of employers and trade unions in the country concerned.

How can (I)NGOs bring a complaint to the European Committee of Social Rights?

■ In order to be declared **admissible**, a collective complaint must satisfy various criteria. These criteria are set in the [Additional Protocol itself](#) and in the [Rules of the European Committee of Social Rights](#); and have been further interpreted through individual decisions on admissibility.

- ▶ The complaint must be lodged in writing;
- ▶ The complaint must be addressed to the Executive Secretary of the European Committee of Social Rights acting on behalf of the Secretary General of the Council of Europe. The complaint must be sent to the following address: Department of the European Social Charter, Directorate General Human Rights and Rule of Law, Council of Europe, Agora building, 1 quai Jacoutot, F-67075 Strasbourg Cedex, France; E-mail address: social.charter@coe.int;

- ▶ The complaint must clearly indicate the name and contact details of the complainant organisation;
- ▶ The complaint must be signed by a person entitled to represent the complainant organisation, and must show that the person submitting and signing the complaint is entitled to represent the organisation;
- ▶ The complaint must demonstrate that the organisation bringing the complaint is entitled to do so, within the meaning of the collective complaints procedure. (For more information, see subsection ‘Which organisations can bring a complaint to the European Committee of Social Rights?’ above);
- ▶ If the complaint is lodged by international bodies, it must be drafted in one of the Council of Europe’s official languages (English or French);
- ▶ If the complaint is lodged by national organisations, it must be drafted in the official language, or one of the official languages, of the State Party concerned;
- ▶ The complaint must relate to a State Party to the European Social Charter, which has accepted to be bound by the collective complaints procedure (Please see the subsections ‘Two treaties’ and ‘What is the collective complaints procedure?’ above);
- ▶ The complaint must relate to one or more provisions of the Charter, accepted by the State Party concerned. (Please see the subsection ‘A tailored system’ above);
- ▶ The complaint must indicate in what respect the State Party concerned has not ensured the satisfactory application of this provision (along with evidence, relevant argumentation and supporting documentation).

How does the collective complaints procedure work?

Admissibility

■ The European Committee of Social Rights will examine all the points listed above and will issue a decision on the admissibility of the complaint.

Proceedings

■ If the European Committee of Social Rights declares the complaint admissible, it will invite the State concerned to make written submissions on the merits of the complaint, and will invite the organisation that lodged the complaint to respond to these submissions. A public hearing may be held subsequently, at the request of one of the parties or on the European Committee of Social Rights’ initiative.

Merits

■ The European Committee of Social Rights will examine all the arguments and evidence presented during the proceedings, and will issue a decision on the merits of the complaint. This decision establishes whether the law and/or practice of the State concerned by the complaint complies with the European Social Charter.

Follow-up

■ The decision of the European Committee of Social Rights must be respected by the State concerned. The follow-up to the decision is supervised by the Committee of Ministers of the Council of Europe, which may adopt a resolution or issue a recommendation to the State concerned. In any event, the Committee of Ministers cannot reverse the legal assessment made by the European Committee of Social Rights.

Subsequent reporting on the follow-up

■ If the European Committee of Social Rights finds a breach of the European Social Charter in its decision on the merits of the complaint, the State concerned must provide information on the measures taken to give effect to this decision. The State concerned must provide this information in subsequent reports on the follow-up (called 'simplified reports'), forming part of the reporting procedure (please see the subsection 'How can organisations submit additional information?'; below). The European Committee of Social Rights will then determine whether the State concerned has brought the situation into compliance with the European Social Charter and will publish its "*findings*" in this respect.

Immediate measures

■ The European Committee of Social Rights may indicate the measures which seem necessary to avoid the risk of a serious irreparable injury, in relation with the rights recognised in the European Social Charter. The Committee may indicate such measures at its own initiative or at the request of the complainant organisation.

■ If the complainant organisation requests immediate measures, it must specify: the reasons why immediate measure are sought; the possible consequences if these are not granted; and the particular measures requested.

How can organisations provide input with regard to collective complaints proceedings brought by others?

■ In terms of Rules 32 and 32A of the [Rules of the European Committee of Social Rights](#), it is possible for third parties to intervene in the proceedings related to a collective complaint in which they otherwise have no direct involvement.

- ▶ Under Rule 32, the European Committee of Social Rights will invite international organisations of employers and trade unions to make observations as third parties, on complaints lodged by national organisations of employers and trade unions or lodged by non-governmental organisations. This invitation concerns: the European Trade Union Confederation (ETUC), for employees; as well as Business Europe and International Organisation of Employers (OIE), for employers. Their observations will be transmitted to the respondent State and to the organisation that lodged the complaint.
- ▶ The European Committee of Social Rights will also invite States that accepted to be bound by the collective complaints procedure but that are not concerned by the complaint, to make comments as third parties.
- ▶ In addition, under Rule 32A, the European Committee of Social Rights may invite any organisation, institution or person that it sees fit, to submit observations as third parties. Their observations will be transmitted to the respondent State and to the organisation that lodged the complaint.

■ In practice, (I)NGOs may also indicate to the European Committee of Social Rights their interest in submitting observations on a pending collective complaint. To do so, (I)NGOs are invited to contact the Secretariat of the European Social Charter by mail or e-mail using the contact details provided above.

Where can information on previous collective complaints be found?

■ The case law of the European Committee of Social Rights can be found on the European Social Charter's [HUDOC](#) database.

■ [HUDOC](#) enables readers to narrow down their search by selecting particular types of documents in relation with the collective complaints, depending on what they may be interested in (decisions on admissibility, decisions on merits, requests to take immediate measures, decisions to strike out a complaint, or follow-up of decisions). [HUDOC](#) also enables readers to narrow down their search by selecting particular parameters involved in past collective

complaints, depending on what they may be interested in (particular provisions of the European Social Charter, States or complainant organisations involved in past decisions).

■ In addition, the website of the European Social Charter provides information on all [pending](#) and [processed](#) complaints. This includes all the documents exchanged during the procedure for each complaint (i.e. the complaints lodged; the observations, submissions and responses from parties and third parties; as well as the outcome reached by the European Committee of Social Rights).

More information on the collective complaints procedure can be found in the [Rules of the European Committee of Social Rights](#) (see Part VIII, Rules 23-40) and on [the relevant page of the Council of Europe's website](#).

The European Social Charter reporting procedure

What is the reporting procedure?

■ The reporting procedure was introduced by the 1961 Charter (see Part IV), and was amended through the [Turin Protocol adopted in 1991](#).

■ The reporting procedure aims to improve the realisation of the rights guaranteed by the European Social Charter, and to facilitate regular dialogue with States Parties as well as with the civil society. It aims to achieve this by inviting States to submit regular reports on the implementation of the European Social Charter, and by allowing particular organisations to submit additional comments and information.

■ Please note that all States Parties to either the Revised Charter or the 1961 Charter must submit regular reports on the implementation of the European Social Charter. However, the rights on which States must report will depend on the version of the European Social Charter they have ratified (see the subsection 'Two treaties') and on the provisions they have accepted (see the subsection 'A tailored system'). An up-dated [table of the accepted provisions by State](#) can be found on the website of the European Social Charter.

How can (I)NGOs submit additional information?

■ As per Articles 23 (1) and 27 (2) of the 1961 Charter as amended by the [Turin Protocol](#), certain organisations are entitled to submit comments and information alongside national reports to the European Committee of Social Rights.

- ▶ International non-governmental organisations which have participative status with the Council of Europe and have particular competence in the matters governed by the Charter, as well as other organisations, institutions and entities may, as per the long-standing practice of the European Committee of Social Rights and Rule 21A of its Rules, submit comments on national reports. Whether and how such comments are taken into account is entirely within the discretion of the European Committee of Social Rights.
- ▶ Certain international organisations of employers and trade unions. Those include: national affiliate members of the European Trade Union Confederation (ETUC), for workers; as well as national organisation members of Business Europe and International Organisation of Employers (OIE), for employers. Please note that States Parties to the European Social Charter are under the obligation to communicate copies of their national reports to national members of these organisations.

■ **Comments on national reports must be submitted to the Secretariat of the European Social Charter before 30 April of the year during which the European Committee of Social Rights examines the national report concerned** (see [Rule 21A of the Rules of the European Committee of Social Rights](#)). This deadline has been set to allow States time to respond to the comments, if they so wish.

How does the reporting procedure work?

Submission of State reports

■ Every year, States Parties to the Charter present a report on the accepted provisions relating to **one of the four thematic groups** described below. The deadline for submission of national reports is 31 October of every year. [Guidance](#) for States on how to draft national reports can be found on the website of the European Social Charter.

Reporting schedule

■ Following a [2006 decision from the Committee of Ministers](#), the provisions the European Social Charter have been divided into four thematic groups for the purposes of the reporting procedure. **States Parties present a report on the provisions relating to one of the four thematic groups annually.** Consequently, States report on each accepted provision of the Charter once every four years. The four thematic groups are as follows:

- ▶ **Group 1:** Employment, training and equal opportunities (relevant to Article 1 - Article 9 - Article 10 - Article 15 - Article 18 - Article 20 - Article 24 - Article 25)

- ▶ **Group 2:** Health, social security and social protection (relevant to Article 3 - Article 11 - Article 12 - Article 13 - Article 14 - Article 23 - Article 30)
- ▶ **Group 3:** Labour rights (relevant to Article 2 - Article 4 - Article 5 - Article 6 - Article 21 - Article 22 - Article 26 - Article 28 - Article 29)
- ▶ **Group 4:** Children, families, migrants (relevant to Article 7 - Article 8 - Article 16 - Article 17 - Article 19 - Article 27 - Article 28)

■ Since a [2014 decision from the Committee of Ministers of the Council of Europe](#), all States that have accepted the collective complaints procedure must submit a simplified report every two years, according to a schedule that depends on the group they belong to.

- ▶ **Group A:** France, Greece, Portugal, Italy, Belgium, Bulgaria, Ireland, Finland
- ▶ **Group B:** Netherlands, Sweden, Croatia, Norway, Slovenia, Cyprus, Czech Republic

■ A simplified report should contain information exclusively on the follow-up to the Committee's decisions in collective complaints. When submitting a simplified report States are exempted from reporting on the provisions of the thematic group. (I)NGOs may submit comments on simplified reports on the same terms as for the ordinary reports on the thematic groups (see above on Rule 21A)

■ The **set schedule for both ordinary and simplified reports** can be found in the [2014 decision from the Committee of Ministers of the Council of Europe](#) (document reference: CM(2014)26, Part II, item 8), available online.

Meetings

■ The European Committee of Social Rights may decide to organise meetings with representatives of a State, on its own initiative or at the request of the State concerned to discuss the details of the report. The international organisations of employers and international trade unions allowed to submit comments alongside national reports will, in certain cases, be invited to participate in these meetings and they can inform their national member organisations. National organisations of employers and national trade unions may also be invited to participate in these meetings if the State concerned agrees.

Conclusions

■ The European Committee of Social Rights will examine all the reports and comments received during the procedure, as well as any information received in meetings. At the end of the year, it will then **adopt conclusions regarding the implementation of the European Social Charter** by each of the States concerned.

Follow-up

■ The conclusions of the European Committee of Social Rights must be respected by the State concerned. The follow-up of the conclusions of **the Committee is ensured by the Committee of Ministers of the Council of Europe** through the follow-up procedure (see below).

■ If the European Committee of Social Rights finds a non-conformity with the European Social Charter in its conclusions, the State concerned must provide information on the measures taken to give effect to these conclusions when submitting its **next national report**. The follow-up of conclusions is ensured by the Committee of Ministers of the Council of Europe, ensuing proposals made by the Governmental Committee (which comprises representatives of the States Parties to the Charter and observers representing European trade unions and employers' organisations). The Committee of Ministers may (but will not always) adopt a **resolution** or issue a recommendation to the State concerned, based on the proposals of the Governmental Committee, asking the State to change the situation in law and/or in practice if it has failed to remedy the situation.

■ More information on the reporting procedure and on the follow-up of the conclusions can be found on the website of the Council of Europe.

Where to find documentation relevant to past reporting?

■ The jurisprudence, including reporting procedure conclusions of the European Committee of Social Rights can be found on the European Social Charter's [HUDOC](#) database.

■ [HUDOC](#) enables readers to narrow down their search by selecting particular types of documents in relation with the reporting procedure, depending on what they may be interested in (conclusions, statements of interpretation, separate opinions, or follow-up of conclusions). [HUDOC](#) also enables readers to narrow down their search by selecting particular parameters involved in past reporting cycles, depending on what they may be interested in (particular provisions of the European Social Charter, States or findings of (non)conformity involved in past reporting cycles).

■ Previous national reports and submissions (including from (I)NGOs) can be found on the website of the European Social Charter.

More information on the reporting procedure can be found in the [Rules of the European Committee of Social Rights](#) (see Part VII, Rules 19-22), or on the [relevant page of the Council of Europe's website](#).

The European Social Charter, adopted in 1961 and revised in 1996, is the counterpart of the European Convention on Human Rights in the field of economic and social rights. It guarantees a broad range of human rights related to employment, housing, health, education, social protection and welfare.

No other legal instrument at pan-European level provides such an extensive and complete protection of social rights as that provided by the Charter.

The Charter is therefore seen as the Social Constitution of Europe and represents an essential component of the continent's human rights architecture.

www.coe.int/socialcharter

@social_charter

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, including all members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

European
Social
Charter

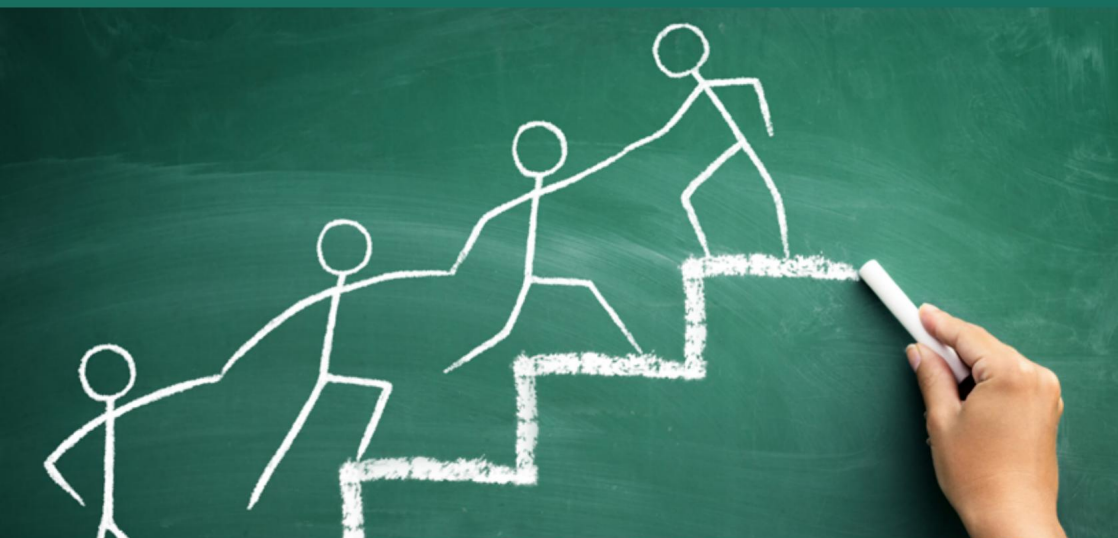
Charte
sociale
européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Hoe kunnen (I)NGO's samenwerken met het Europees Comité voor Sociale Rechten volgens de monitoringprocedures van het Europees

European
Social
Charter

Charte
sociale
européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Hoe kunnen (I)NGO's samenwerken met het Europees Comité voor Sociale Rechten volgens de monitoringprocedures van het Europees S

Dokter Claire Lougarre,

Docent aan de Universiteit van Southampton
Southampton Law School, Verenigd Koninkrijk

Franse editie:

Commentaar dat O(I)NG zich kan
bezighouden met het Europees
Comité van de Rechten van de
Maatschappij in het kader van de
procedure van de suivi de la Charte sociale européenne

De meningen in dit werk zijn de
verantwoordelijkheid van de auteur(s) en
weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het
officiële beleid van de Raad van Europa.

Alle verzoeken met betrekking tot de reproductie of
vertaling van het geheel of een deel van
dit document moeten worden gericht aan de

Directie Communicatie (F-67075 Strasbourg
Cedex of publishing@coe.int). Alle andere
correspondentie met betrekking tot dit
document moet worden gericht aan de
afdeling van het Europees Sociaal Handvest,
DGI, Raad van Europa, F-67075
Strasbourg Cedex of social.charter@coe.int.

Omslag en indeling:

Productie van documenten en publicaties

Afdeling (SPDP), Raad van Europa

Foto: Shutterstock

Deze publicatie is niet geredigeerd
door de SPDP Editorial Unit om
typografische en grammaticale
fouten te corrigeren.

© Raad van Europa, september 2019

Gedrukt bij de Raad van Europa

Neem contact met ons op:

Afdeling van de Europese
Sociaal Handvest

Directoraat-Generaal Mens

Rechten en rechtsstaat

Raad van Europa 1
quai Jacoutot, F-67075
Straatsburg Cedex

E-mail: social.charter@coe.int

Inhoud

INVOERING	5
Wat is het Europees Sociaal Handvest?	5
Twee verdragen	5
Een systeem op	6
maat Een systeem	6
op maat Hoe wordt de implementatie van het Europees Sociaal Handvest begeleid?	6
Een overzicht van rechten onder het Handvest	7
DE COLLECTIEVE KLACHTENREGELING	9
Wat is de collectieve klachtenregeling?	9
Welke organisaties kunnen klachten indienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten?	10
Hoe kunnen (I)NGO's een klacht indienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten?	10
Hoe werkt de collectieve klachtenregeling?	11
Hoe kunnen organisaties input leveren ten aanzien van collectieve klachtenprocedures van anderen?	13
Waar is informatie over eerdere collectieve klachten te vinden?	13
DE RAPPORTAGEPROCEDURE	15
Wat is de meldingsprocedure?	15
Hoe kunnen (I)NGO's aanvullende informatie aanleveren?	15
Hoe werkt de meldingsprocedure?	16
Waar vindt u documentatie die relevant is voor eerdere rapportages?	18

Invoering

Wat is het Europees Sociaal Handvest?

¶ Het Europees Sociaal Handvest is een internationaal verdrag ter bescherming van sociale en economische rechten, zoals vakbondsrechten, het recht op werk, sociale zekerheid, gezondheid of huisvesting.

¶ De meeste lidstaten van de Raad van Europa (43 van de 47 lidstaten) hebben formeel ingestemd met het uitvoeren van het Handvest door dit verdrag te 'ratificeren'. Door de daad van 'ratificatie' worden staten 'partij' bij het Handvest en hebben zij daardoor een wettelijke verplichting om de in dit verdrag verankerde rechten toe te passen.

Twee verdragen

¶ Er bestaan momenteel twee versies van het Europees Sociaal Handvest naast elkaar: [de initiaal versie aangenomen in 1961](#) en [de in 1996 goedgekeurde herziene versie](#). Deze laatste versie bevat meer rechten en actualiseert een aantal van de rechten die al in de eerste versie waren opgenomen. Het Herziene Handvest is bedoeld om geleidelijk het Handvest van 1961 te vervangen. Staten kunnen partij zijn bij een van deze versies, maar niet bij beide. De meeste staten (34 van de 43) hebben de herziene versie van het Europees Sociaal Handvest inmiddels geratificeerd. Wanneer een staat het Herziene Handvest ratificeert, is hij gebonden aan de bepalingen die overeenkomen met die welke hij had aanvaard onder het Handvest van 1961.

¶ Daarom moeten (I)NGO's, wanneer zij overwegen om met het Europees Comité voor Sociale Rechten in zee te gaan, nagaan welke versie van het Europees Sociaal Handvest is 'geratificeerd' door de betrokken staat die partij is (ondertekening alleen is onvoldoende). Deze informatie is te vinden op de website van de [European Sociaal Handvest](#). (I)NGO's zullen ook moeten nagaan welke bepaling(en) van het Handvest de Staat die partij is heeft aanvaard (zie hieronder).

Een systeem op maat

¶ Het Handvest is gebaseerd op een ratificatiesysteem 'à la carte'. Dit stelt staten in staat de bepalingen te kiezen die zij bereid zijn te aanvaarden als bindende wettelijke verplichtingen. Zij moeten zich ertoe verbinden minimaal 10 artikelen of 45 genummerde paragrafen onder het Handvest van 1961 en minimaal 16 artikelen of 63 genummerde paragrafen onder het Herzene Handvest te aanvaarden.

¶ Bijgevolg moeten (l)NGO's, wanneer ze overwegen om de collectieve klachtenprocedure of de rapportageprocedure in te schakelen, nagaan welke bepalingen van het Europees Sociaal Handvest de staat die voor hen van belang is, juridisch bindt. Zij kunnen dit doen door na te gaan welke bepalingen door de betreffende staat zijn geaccepteerd. De tabel met aanvaarde bepalingen per staat kan worden geraadpleegd op de [website van het Handvest](#).

Hoe wordt toezicht gehouden op de implementatie van het Europees Sociaal Handvest?

¶ De uitvoering van het Europees Sociaal Handvest door de Staten die partij zijn, staat onder toezicht van het Europees Comité voor Sociale Rechten. Het Europees Comité voor Sociale Rechten is een orgaan van 15 onafhankelijke deskundigen die worden gekozen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa.

¶ Het Europees Comité voor Sociale Rechten houdt toezicht op de uitvoering van het Europees Sociaal Handvest door de staten die partij zijn via twee procedures: ¶ (1) de collectieve klachtenprocedure; en ¶ (2) de meldingsprocedure.

¶ (l)NGO's kunnen bijdragen aan beide procedures, zoals hieronder wordt uitgelegd.

¶ Meer informatie over het Europees Comité voor Sociale Rechten en hoe de verschillende procedures werken, vindt u in het [Reglement](#) en op de relevante pagina van het [Europees Sociaal Handvest](#) website.

Een overzicht van de rechten onder het Handvest

¶ Op de website van de European [Social Handvest](#). De [bijlage](#) to the Digest bevat relevante samenvattingen, besluiten en conclusies van het Europees Comité voor Sociale Rechten. The Digest biedt belangrijke informatie over de inhoud van de rechten uit hoofde van het Handvest en wat er wordt verwacht van staten die ermee hebben ingestemd erdoor gebonden te zijn.

De collectieve klachtenregeling

Wat is de collectieve klachtenregeling?

De collectieve klachtenregeling is ingevoerd door het [Aanvullend Protocol dat voorziet in een systeem van collectieve klachten](#) aangenomen in 1995.

De collectieve klachtenprocedure heeft tot doel de handhaving van de door het Handvest gewaarborgde sociale rechten te verbeteren en de participatie van de sociale partners en het maatschappelijk middenveld te versterken. Het doet dit door bepaalde organisaties toe te staan klachten in te dienen tegen staten die partij zijn bij het Europees Sociaal Handvest over vermeende nalatigheden om het Handvest adequaat uit te voeren.

Staten die partij zijn bij het Europees Sociaal Handvest zijn niet verplicht om de collectieve klachtenprocedure te accepteren, hoewel ze hiertoe sterk worden aangemoedigd. Op dit moment hebben slechts 15 staten ermee ingestemd zich aan de procedure te binden en kunnen daarom een klacht indienen.

Collectieve klachten kunnen **alleen** worden ingediend tegen staten die ofwel het [Aanvullend Protocol](#) hebben geratificeerd dat voorziet in een systeem van collectieve klachten (handtekening alleen is onvoldoende) of een verklaring hebben afgelegd in de zin van [artikel D§2](#) van het Herzien Handvest (Bulgarije en Slovenië hadden deze verklaring tot nu toe afgelegd). Informatie over dergelijke verklaringen is te vinden in de toelichting bij het Handboek van ondertekeningen en bekrachtigingen van het [Aanvullend Protocol dat voorziet in een systeem van collectieve klachten](#).

Welke organisaties kunnen klachten indienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten?

Volgens artikel 1 van het Aanvullend Protocol mogen alleen bepaalde specifieke organisaties een klacht indienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten. Ze kunnen dit doen als ze van mening zijn dat een staat die partij is bij het Europees Sociaal Handvest (en bij het Aanvullend Protocol) het Handvest niet correct ten uitvoer heeft gelegd. Deze organisaties zijn onder andere:

• Bepaalde internationale organisaties van werkgevers en vakbonden, waaronder het [Europees Verbond van Vakverenigingen \(ETUC\)](#), voor werknemers, maar ook voor [Business Europe](#) en [Internationale Organisatie van Werkgevers \(OIE\)](#), voor werkgevers. • Bepaalde internationale niet-gouvernementele organisaties die een participatieve status hebben bij de Raad van Europa. Dergelijke organisaties staan op de [lijst van internationale niet-gouvernementele organisaties \(INGO's\) gerechtigd tot het indienen van collectieve klachten](#). Informatie over het verzoek, de verlenging of de voorwaarden voor het recht van internationale ngo's om klachten in te dienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten, is te vinden op de website van het [Europees Sociaal Handvest](#) en op de website van de [Conferentie van internationale niet-gouvernementele organisaties](#) van de Raad van Europa.

• Nationale organisaties van werkgevers en vakbonden in het land bezorgd.

Hoe kunnen (I)NGO's een klacht indienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten?

Om **ontvankelijk te worden verklaard**, moet een collectieve klacht aan verschillende criteria voldoen. Deze criteria zijn vastgelegd in het [Aanvullend Protocol zelf](#) en in het [reglement van het Europees Comité voor Sociale Rechten](#); en zijn verder geïnterpreteerd via individuele beslissingen over de ontvankelijkheid. • De klacht moet schriftelijk worden ingediend; • De klacht moet worden gericht aan de uitvoerend secretaris van het Europees Comité voor Sociale Rechten die handelt namens de secretaris- generaal van de Raad van Europa. De klacht moet naar het volgende adres worden gestuurd : Afdeling Europees Sociaal Handvest, Directoraat- generaal Mensenrechten en Rechtsstaat, Raad van Europa, Agoragebouw , 1 quai Jacoutot, F-67075 Strasbourg Cedex, Frankrijk; E-mailadres: social.charter@coe.int;

- ÿ De klacht moet duidelijk de naam en contactgegevens van de klagende organisatie vermelden; ÿ De klacht moet zijn ondertekend door een persoon die bevoegd is om de klagende organisatie te vertegenwoordigen, en moet aantonen dat de indiener en ondertekenaar van de klacht bevoegd is om de organisatie te vertegenwoordigen;
- ÿ Uit de klacht moet blijken dat de indiener van de klacht daartoe gerechtigd is in de zin van de collectieve klachtenregeling. (Zie voor meer informatie de subrubriek 'Welke organisaties kunnen een klacht indienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten?' hierboven);
- ÿ Als de klacht wordt ingediend door internationale instanties, moet deze zijn opgesteld in een van de officiële talen van de Raad van Europa (Engels of Frans); ÿ Als de klacht wordt ingediend door nationale organisaties, moet deze zijn opgesteld in de officiële taal, of een van de officiële talen, van de betrokken staat die partij is; ÿ De klacht moet betrekking hebben op een staat die partij is bij het Europees Sociaal Handvest, die ermee heeft ingestemd gebonden te zijn aan de collectieve klachtenprocedure (zie de paragrafen 'Twee verdragen' en 'Wat is de collectieve klachtenprocedure?' hierboven);
- ÿ De klacht moet betrekking hebben op een of meer bepalingen van het Handvest, aanvaard door de betrokken Staat die partij is. (Zie de paragraaf 'Een systeem op maat' hierboven);
- ÿ De klacht moet aangeven in welk opzicht de betrokken Staat die partij is niet heeft gezorgd voor een bevredigende toepassing van deze bepaling (samen met bewijsmateriaal, relevante argumentatie en ondersteunende documentatie).

Hoe werkt de collectieve klachtenregeling?

Ontvankelijkheid

ÿHet Europees Comité voor Sociale Rechten onderzoekt alle bovengenoemde punten en neemt een beslissing over de ontvankelijkheid van de klacht.

Procedure

ÿAls het Europees Comité voor Sociale Rechten de klacht ontvankelijk verklaart, nodigt het de betrokken staat uit om schriftelijke opmerkingen over de gegrondheid van de klacht in te dienen en nodigt het de organisatie die de klacht heeft ingediend uit om op deze opmerkingen te reageren. Daarna kan op verzoek van een van de partijen of op initiatief van het Europees Comité voor Sociale Rechten een openbare hoorzitting worden gehouden .

Verdiens

¶ Het Europees Comité voor Sociale Rechten onderzoekt alle argumenten en bewijzen die tijdens de procedure naar voren zijn gebracht en neemt een beslissing over de gegrondheid van de klacht. Dit besluit stelt vast of het recht en/of de praktijk van de staat waarop de klacht betrekking heeft, in overeenstemming is met het Europees Sociaal Handvest.

Opvolging

¶ Het besluit van het Europees Comité voor Sociale Rechten moet door de betrokken staat worden gerespecteerd. De follow-up van het besluit staat onder toezicht van het Comité van Ministers van de Raad van Europa, dat een resolutie kan aannemen of een aanbeveling kan uitbrengen aan de betrokken staat. In ieder geval kan het Comité van Ministers de juridische beoordeling van het Europees Comité voor Sociale Rechten niet terugdraaien.

Vervolgerapportage over de follow-up ¶ Indien

het Europees Comité voor Sociale Rechten in zijn besluit over de gegrondheid van de klacht een schending van het Europees Sociaal Handvest constateert, moet de betrokken staat informatie verstrekken over de maatregelen die zijn genomen om dit besluit uit te voeren. De betrokken Staat moet deze informatie verstrekken in vervolgerapportages over het vervolg (zogenaamde 'vereenvoudigde rapportages'), onderdeel van de meldprocedure (zie de paragraaf 'Hoe kunnen organisaties aanvullende informatie aanleveren?' hieronder). Het Europees Comité voor Sociale Rechten zal vervolgens bepalen of de betrokken staat de situatie in overeenstemming heeft gebracht met het Europees Sociaal Handvest en zal zijn "**bevindingen**" publiceren. in dit opzicht.

Onmiddellijke maatregelen

¶ Het Europees Comité voor Sociale Rechten kan de maatregelen aangeven die noodzakelijk lijken om het risico van een ernstig onherstelbaar letsel te vermijden, met betrekking tot de rechten erkend in het Europees Sociaal Handvest. De Commissie kan op eigen initiatief of op verzoek van de klagende organisatie dergelijke maatregelen aangeven.

¶ Als de klagende organisatie om onmiddellijke maatregelen verzoekt, moet zij specificeren: de redenen waarom onmiddellijke maatregelen worden gevraagd; de mogelijke gevolgen indien deze niet worden verleend; en de gevraagde specifieke maatregelen.

Hoe kunnen organisaties input leveren ten aanzien van collectieve klachtenprocedures van anderen?

¶ In termen van Artikel 32 en 32A van het [Reglement van de Europese Commissie van sociale rechten](#), het is mogelijk dat derden tussenkomen in de procedure rond een collectieve klacht waarin zij verder niet direct betrokken zijn.

¶ Overeenkomstig artikel 32 van het Reglement zal het Europees Comité voor Sociale Rechten internationale organisaties van werkgevers en vakbonden uitnodigen om als derde partijen opmerkingen te maken over klachten die zijn ingediend door nationale organisaties van werkgevers en vakbonden of ingediend door niet-gouvernementele organisaties. Deze uitnodiging betreft: het Europees Verbond van Vakverenigingen (ETUC), voor werknemers; evenals Business Europe en de Internationale Organisatie van Werkgevers (OIE), voor werkgevers. Hun opmerkingen worden doorgegeven aan de verwerende staat en aan de organisatie die de klacht heeft ingediend.

¶ Het Europees Comité voor Sociale Rechten zal ook staten die ermee hebben ingestemd gebonden te zijn aan de collectieve klachtenprocedure maar die geen betrekking hebben op de klacht, uitnodigen om als derde partij opmerkingen te maken. ¶ Bovendien kan het Europees Comité voor Sociale Rechten krachtens artikel 32A elke organisatie, instelling of persoon die het geschikt acht, uitnodigen om als derde partij opmerkingen in te dienen. Hun opmerkingen worden doorgegeven aan de verwerende staat en aan de organisatie die de klacht heeft ingediend.

¶ In de praktijk kunnen (I)NGO's ook aangeven bij het Europees Comité voor Sociale Rechten dat zij opmerkingen willen indienen over een hangende collectieve klacht. Hiertoe worden (I)NGO's uitgenodigd om per post of e-mail contact op te nemen met het secretariaat van het Europees Sociaal Handvest via de hierboven vermelde contactgegevens.

Waar is informatie over eerdere collectieve klachten te vinden?

¶ De jurisprudentie van het Europees Comité voor Sociale Rechten is te vinden in de [HUDOC](#) van het Europees Sociaal Handvest databank.

¶ [HUDOC](#) stelt lezers in staat hun zoekopdracht te verfijnen door specifieke soorten documenten te selecteren in verband met de collectieve klachten, afhankelijk van waarin ze mogelijk geïnteresseerd zijn (beslissingen over ontvankelijkheid, beslissingen ten gronde, verzoeken om onmiddellijke maatregelen te nemen, beslissingen om een klacht of follow-up van beslissingen). [HUDOC](#) stelt lezers ook in staat om hun zoekopdracht te verfijnen door bepaalde parameters te selecteren die betrokken zijn bij het vorige collectief

klachten, afhankelijk van waarin zij mogelijk geïnteresseerd zijn (bijzondere bepalingen van het Europees Sociaal Handvest, staten of klagende organisaties die betrokken zijn bij eerdere besluiten).

• Bovendien biedt de website van het Europees Sociaal Handvest informatie over alle [hangende](#) en [verwerkt](#) klachten. Dit omvat alle documenten die tijdens de procedure voor elke klacht zijn uitgewisseld (dwz de ingediende klachten; de opmerkingen, opmerkingen en antwoorden van partijen en derden; evenals het resultaat van het Europees Comité voor Sociale Re

Meer informatie over de collectieve klachtenprocedure is te vinden in het [Reglement van het Europees Comité voor Sociale Rechten](#) (zie deel VIII, regels 23-40) en op [de relevante pagina van de website van de Raad van Europa](#) .

De Europese sociale Charter rapportageprocedure

Wat is de meldingsprocedure?

De meldingsprocedure werd ingevoerd door het Handvest van 1961 (zie Deel IV) en werd gewijzigd door het [Protocol van Turijn dat in 1991 werd aangenomen](#).

De rapportageprocedure heeft tot doel de verwezenlijking van de door het Europees Sociaal Handvest gewaarborgde rechten te verbeteren en een regelmatige dialoog met de verdragsstaten en met het maatschappelijk middenveld te vergemakkelijken. Het beoogt dit te bereiken door staten uit te nodigen om regelmatig te rapporteren over de uitvoering van het Europees Sociaal Handvest, en door bepaalde organisaties toe te staan aanvullende opmerkingen en informatie te verstrekken.

Let op: alle staten die partij zijn bij het Herzien Handvest of het Handvest van 1961 moeten regelmatig verslag uitbrengen over de tenuitvoerlegging van het Europees Sociaal Handvest. De rechten waarover staten moeten rapporteren, zijn echter afhankelijk van de versie van het Europees Sociaal Handvest die zij hebben geratificeerd (zie de paragraaf 'Twee verdragen') en van de bepalingen die zij hebben aanvaard (zie de paragraaf 'Een systeem op maat'). Een bijgewerkte [tabel met de geaccepteerde bepalingen per staat](#) is te vinden op de website van het Europees Sociaal Handvest.

Hoe kunnen (I)NGO's aanvullende informatie aanleveren

Overeenkomstig artikel 23 (1) en 27 (2) van het Handvest van 1961, zoals gewijzigd door het [Protocol van Turijn](#), bepaalde organisaties hebben het recht om naast nationale rapporten opmerkingen en informatie in te dienen bij het Europees Comité voor Sociale Rechten.

ÿ Internationale niet-gouvernementele organisaties die een participatieve status hebben bij de Raad van Europa en bijzondere bevoegdheid hebben op het gebied van de aangelegenheden die door het Handvest worden geregeld, evenals andere organisaties, instellingen en entiteiten kunnen, volgens de al lang bestaande praktijk van de Europese Commissie van sociale rechten en regel 21A van zijn regels, opmerkingen over nationale rapporten indienen. Of en hoe met dergelijke opmerkingen rekening wordt gehouden, is geheel ter beoordeling van het Europees Comité voor Sociale Rechten.

ÿ Bepaalde internationale organisaties van werkgevers en vakbonden. Dat zijn onder meer: nationale aangesloten leden van het Europees Verbond van Vakverenigingen (ETUC), voor werknemers; evenals leden van de nationale organisatie van Business Europe en de Internationale Organisatie van Werkgevers (OIE), voor werkgevers. Houd er rekening mee dat de staten die partij zijn bij het Europees Sociaal Handvest verplicht zijn om kopieën van hun nationale rapporten door te geven aan de nationale leden van deze organisaties.

ÿ Commentaren op nationale rapporten moeten worden ingediend bij het secretariaat van het Europees Sociaal Handvest vóór 30 april van het jaar waarin het Europees Comité voor Sociale Rechten het betrokken nationale rapport onderzoekt (zie [artikel 21A van het Reglement van het Europees Comité voor Sociale Rechten](#)). . Deze termijn is vastgesteld om staten de tijd te geven om, indien zij dat wensen, op de opmerkingen te reageren.

Hoe werkt de meldingsprocedure?

Indiening van staatsrapporten

ÿ Elk jaar presenteren de staten die partij zijn bij het Handvest een rapport over de aanvaarde bepalingen met betrekking tot **een van de vier** hieronder beschreven thematische groepen. De deadline voor het indienen van nationale verslagen is elk jaar 31 oktober. [Begeleiding](#) voor staten over het opstellen van nationale rapporten is te vinden op de website van het Europees Sociaal Handvest.

Rapportageschema

ÿ Naar aanleiding van een [besluit uit 2006 van het Comité van Ministers](#), de bepalingen van het Europees Sociaal Handvest zijn ten behoeve van de rapportageprocedure verdeeld in vier thematische groepen . **Staten die partij zijn brengen jaarlijks een verslag uit over de bepalingen met betrekking tot een van de vier themagroepen.** Bijgevolg brengen Staten eens in de vier jaar verslag uit over elke aanvaarde bepaling van het Handvest. De vier thematische groepen zijn als volgt: ÿ **Groep 1:**

Werkgelegenheid, opleiding en gelijke kansen (relevant voor artikel 1 - artikel 9 - artikel 10 - artikel 15 - artikel 18 - artikel 20 - artikel 24 - artikel 25)

ÿ **Groep 2:** Gezondheid, sociale zekerheid en sociale bescherming (relevant voor artikel 3 - Artikel 11 - Artikel 12 - Artikel 13 - Artikel 14 - Artikel 23 - Artikel 30) ÿ

Groep 3: Arbeidsrechten (relevant voor artikel 2 - Artikel 4 - Artikel 5 - Artikel 6 - Artikel 21 - Artikel 22 - Artikel 26 - Artikel 28 - Artikel 29)

ÿ **Groep 4:** Kinderen, gezinnen, migranten (relevant voor artikel 7 - artikel 8 - Artikel 16 - Artikel 17 - Artikel 19 - Artikel 27 - Artikel

ÿSinds een [besluit uit 2014 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa](#), alle staten die de collectieve klachtenprocedure hebben aanvaard, moeten om de twee jaar een vereenvoudigd rapport indienen, volgens een schema dat afhangt van de groep waartoe ze behoren.

ÿ **Groep A:** Frankrijk, Griekenland, Portugal, Italië, België, Bulgarije, Ierland, Finland

ÿ **Groep B:** Nederland, Zweden, Kroatië, Noorwegen, Slovenië, Cyprus, Tsjechische Republiek

ÿEen vereenvoudigd rapport dient uitsluitend informatie te bevatten over de follow- up van de beslissingen van de commissie in collectieve klachten. Bij het indienen van een vereenvoudigd rapport zijn staten vrijgesteld van rapportage over de bepalingen van de themagroep. (I)NGO's kunnen opmerkingen indienen over vereenvoudigde rapporten onder dezelfde voorwaarden als voor de gewone rapporten over de thematische groepen (zie hierboven in artikel 21A)

ÿHet **vastgestelde tijdschema voor zowel gewone als vereenvoudigde rapporten** is te vinden in het [besluit van 2014 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa](#) (documentreferentie: CM(2014)26, deel II, item 8), online beschikbaar.

Bijeenkomsten ÿHet Europees Comité voor Sociale Rechten kan besluiten om op eigen initiatief of op verzoek van de betrokken staat bijeenkomsten te organiseren met vertegenwoordigers van een staat om de details van het rapport te bespreken. De internationale werkgeversorganisaties en internationale vakbonden die naast nationale rapporten opmerkingen mogen indienen, zullen in bepaalde gevallen worden uitgenodigd om aan deze vergaderingen deel te nemen en kunnen hun nationale lidorganisaties informeren. Nationale werkgeversorganisaties en nationale vakbonden kunnen ook worden uitgenodigd om aan deze bijeenkomsten deel te nemen, als de betrokken staat daarmee instemt.

Conclusies

ÿHet Europees Comité voor Sociale Rechten onderzoekt alle rapporten en opmerkingen die tijdens de procedure zijn ontvangen, evenals alle informatie die tijdens vergaderingen is ontvangen. Aan het eind van het jaar zal het vervolgens **conclusies aannemen over de tenuitvoerlegging van het Europees Sociaal Handvest** door elk van de betrokken staten.

Follow-up

De conclusies van het Europees Comité voor Sociale Rechten moeten door de betrokken staat worden gerespecteerd. De follow-up van de conclusies van **het Comité wordt verzekerd door het Comité van Ministers van de Raad van Europa** via de follow-upprocedure (zie hieronder).

Indien het Europees Comité voor Sociale Rechten in zijn conclusies een niet-conformiteit met het Europees Sociaal Handvest constateert, moet de betrokken staat bij de indiening van zijn **volgende nationale rapport informatie verstrekken over de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan deze conclusies**. De follow-up van de conclusies wordt verzekerd door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, op basis van voorstellen van het Regeringscomité (dat bestaat uit vertegenwoordigers van de staten die partij zijn bij het Handvest en waarnemers die de Europese vakbonden en werkgeversorganisaties vertegenwoordigen). Het Comité van Ministers kan (maar zal niet altijd) een **resolutie** aannemen of een aanbeveling uitbrengen aan de betrokken Staat, op basis van de voorstellen van de Regeringscommissie, waarin de Staat wordt gevraagd de situatie in de wet en/of in de praktijk te veranderen als hij heeft gefaald om de situatie te verhelpen. Meer informatie over de rapportageprocedure en over de follow-up van de conclusies is te vinden op de website van de Raad van Europa.

Waar vindt u documentatie die relevant is voor eerdere rapportage

De jurisprudentie, inclusief de conclusies van de rapportageprocedure van het Europees Comité voor Sociale Rechten, is te vinden op de [HUDOC](#) van het Europees Sociaal Handvest databank.

[HUDOC](#) stelt lezers in staat hun zoekopdracht te verfijnen door bepaalde soorten documenten te selecteren die verband houden met de meldingsprocedure, afhankelijk van waarin ze mogelijk geïnteresseerd zijn (conclusies, interpretatieverklaringen, afzonderlijke opinies of follow-up van conclusies). [HUDOC](#) stelt lezers ook in staat om hun zoekopdracht te verfijnen door bepaalde parameters te selecteren die betrokken zijn bij eerdere rapportagecycli, afhankelijk van waarin ze mogelijk geïnteresseerd zijn (bijzondere bepalingen van het Europees Sociaal Handvest, staten of bevindingen van (non)conformiteit die betrokken zijn bij eerdere rapportagecycli).

Eerdere nationale rapporten en bijdragen (ook van (I)NGO's) zijn te vinden op de website van het Europees Sociaal Handvest.

Meer informatie over de meldingsprocedure is te vinden in het [Reglement van het Europees Comité voor Sociale Rechten](#) (zie Deel VII, Reglement 19-22), of op de [relevante pagina van de website van de Raad van Europa](#).

Het Europees Sociaal Handvest, aangenomen in 1961 en herzien in 1996, is de tegenhanger van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens op het gebied van economische en sociale rechten. Het garandeert een breed scala aan mensenrechten met betrekking tot werkgelegenheid, huisvesting, gezondheid, onderwijs, sociale bescherming en welzijn.

Geen enkel ander rechtsinstrument op pan-Europees niveau biedt zo'n uitgebreide en volledige bescherming van sociale rechten als het Handvest.

Het Handvest wordt daarom gezien als de sociale grondwet van Europa en vertegenwoordigt een essentieel onderdeel van de mensenrechtenarchitectuur van het continent.

www.coe.int/socialcharter

@social_charter

NL

www.coe.int

De Raad van Europa is de grootste mensenrechtenorganisatie van het continent. Het omvat 47 lidstaten, waaronder alle leden van de Europese Unie. Alle lidstaten van de Raad van Europa hebben het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ondertekend, een verdrag ter bescherming van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ziet toe op de implementatie van het verdrag in de lidstaten.

European
Social
Charter

Charte
sociale
européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE